

A destacar

Una reflexió entorn de l'IFLA

Una reflexió entorn de l'IFLA

Yolanda Viñals

El passat agost de 2007, entre el 19 i el 23, la ciutat de Durban (Sud-àfrica) va acollir el 73è congrés anual de l'IFLA, un punt de trobada anual de professionals de la biblioteconomia i la documentació d'arreu del món, des d'on es dibuixen les línies futures de la professió i dels centres de documentació i biblioteques. Un intercanvi d'idees i de maneres de treballar on els professionals catalans són força ben considerats.

L'IFLA és una important organització d'abast mundial presidida des del passat agost per Claudia Lux, directora general de la Fundació de la Biblioteca Central i Regional de Berlín. El congrés anual es destaca per les sessions de treball, algunes obertes i d'altres no; la posada en comú del treball de les seccions, creades per treballar temàtiques específiques i formades per professionals en la matèria d'arreu del món; els *caucus*, sessions de treball on l'idioma o la procedència geogràfica és el tret comú dels assistents, i les visites a centres bibliotecaris de la ciutat seu del congrés que són un dels moments més impressionants de les jornades de treball. L'IFLA està treballant en una reorganització interna de l'estructura professional, que significarà la compactació de les divisions i la reducció de les seccions de treball.

Cristobal Urbano, professor de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona i delegat participant a l'IFLA, considera que «ha estat una fita important per als professionals de l'Àfrica subsahariana. El congrés anual de l'IFLA ha tornat a l'Àfrica 23 anys després del que s'havia dut a terme el 1984

a Nairobi (Kenya). Aquest fet, juntament amb un protagonisme creixent de professionals africans en els òrgans de govern de l'IFLA, s'ha concretat en una assistència i un volum de comunicacions sense precedents de delegats d'aquest continent que reclamen una atenció internacional que estigui a l'altura dels seus problemes socials, culturals i econòmics, problemes en els quals les biblioteques, els serveis d'informació i de documentació, i els professionals que hi treballen tenen quelcom a dir. Sobre un total d'uns 3.000 delegats a Durban 2007, aproximadament 1.400 han estat africans, 1.000 dels quals procedien de la República de Sud-àfrica».

Per Mònica Medina, directora de la Biblioteca Sagrada Família de Barcelona i membre de la Secció de Biblioteca Pública com a representant de les Biblioteques de Barcelona, un dels moments més impactants de la participació en aquest 73è congrés a Durban va ser la sessió d'obertura a càrrec de Justice Albie Sachs, activista dels drets humans a Sud-àfrica, i ara jutge del Tribunal Constitucional, que va fer una xerrada molt emotiva sobre el procés



«Catalunya ha aprofitat molt la presència a l'IFLA. Ha estat un bon aparador i el nostre model desperta curiositat», diu Mònica Medina.

de l'apartheid i sobre la importància dels llibres durant la seva estada a la presó. «A Durban vaig conèixer una realitat molt impactant. Les visites als barris negres van ser, també, un dels moments més interessants de la meua participació al Congrés. Serien com els suburbis de la ciutat i el govern hi està invertint. Les biblioteques públiques estan al centre de la comunitat, on fan una tasca per implicar al ciutadà molt important. En recordo una al costat d'un hort comunitari i una altra al costat d'un taller de costura. Tenim molt a aprendre d'aquest model, ja que parlem molt de treballar pel territori i ser més propers». Per Mònica Medina va ser molt positiu, com també ho és la relació amb els professionals de realitats tan diverses. «Em sorprenen molt els països amb sistema tecnològic molt desenvolupat. A Singapur hi ha biblioteques on no hi ha bibliotecaris presencials: la seva tasca la fan màquines; només hi ha un servei telefònic atès per persones. Mentre que també em sorprenen experiències que expliquen professionals de països amb menys recursos on la comunitat està molt implicada i hi ha una gran voluntat per fer arribar els llibres a tothom. Recordo un cas de pobles ubicats en zones de muntanya on carreguen els llibres a pes. Coneixes des d'experiències pròpies de la ciència ficció a exemples de biblioteca social».

Santiago Romero, arquitecte del Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona, fa tres anys que pertany a la Secció d'Edificis i Equipaments de Biblioteques. «Donem assessorament als arquitectes i recomanem com ha de ser un edifici pensat com a biblioteca». Enguany han publicat aquestes recomanacions pensades per als edificis, fruit d'un treball «telemàtic» entre els membres de la secció. «Una secció té fins a 20 membres. Ens reunim

en el marc del congrés, però la major part de la feina és via correu electrònic al llarg de l'any. També es fan algunes reunions prèvies al congrés. La idea és aportar, enriquir i intercanviar. Una manera d'ajudar els països menys desenvolupats. A vegades el problema més gran és l'idioma». Enguany, la secció de la qual Santiago Romero és membre ha marcat algunes novetats sobre com han de ser els edificis destinats a allotjar una biblioteca: han de potenciar-se com a llocs de trobada, on el públic se senti còmode; han de ser fàcils d'organitzar i ampliar, que es puguin adequar a les necessitats de canvi d'espai; que siguin accessibles i que ajudin a la cohesió social. Sobre la biblioteca com a espai d'inclusió i de cohesió social també va tractar una de les jornades de comunicacions de la secció de Biblioteca Pública de la qual és membre Mònica Medina.

Durant els dies que dura el Congrés contínuament hi ha sessions de treball i conferències. I no totes del mateix nivell. Per Cristobal Urbano, és «un esdeveniment que actua com a paraigua sota el qual conviuen diversos congressos en paral·lel, amb un seguiment molt desigual del centre d'interès que marca el lema del congrés». El representa la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona a la secció d'Educació i Formació i té com a missió «la millora de l'educació en biblioteconomia i documentació, com també l'enfortiment dels lligams entre l'educació professional de base, la formació continuada i el desenvolupament professional, tot considerant de manera especial aquesta missió des de la perspectiva dels països en vies de desenvolupament». Per Urbano, «actualment el lideratge de l'IFLA en l'àmbit de la formació és més aviat feble».

«El congrés anual de l'IFLA és com una mena d'Olimpíada anual de biblioteques i dels professionals de la informació i la documentació», segons Cristobal Urbano.



En canvi, la Secció de Biblioteca Pública es troba en un moment d'impuls, en part pel fet que sigui la procedència professional de l'actual presidenta de l'IFLA, Claudia Lux. Glòria Pérez Salmerón és una de les representants de les Biblioteques Públiques de Catalunya, amb la Generalitat de Catalunya com aval. «A Durban vam treballar molt el programa de Quebec, propera seu del congrés. La secció està impulsant que les biblioteques públiques formin part de les agendes dels polítics. És el lema de la nova presidenta, la qual es va reunir a la sessió interna de treball de la secció de Biblioteques Públiques del març del 2007 –on preparàvem Durban– i ens va demanar com volíem prosperar i en què».

I és que la biblioteca pública té un paper molt destacat. I la visió dels professionals catalans és molt valorada. Mònica Medina, directora de la Biblioteca Sagrada Família de Barcelona, explica com els congressos de l'IFLA han servit «per donar-nos a conèixer. En poc temps, Biblioteques de Catalunya i, principalment, les de Barcelona, hem crescut molt. Hi ha hagut molta presència dels professionals en les comunicacions que publica cada secció. Els membres de la secció de Biblioteca Pública amb la qual treballa veuen les diferències del nostre model respecte al de la resta d'Espanya. Cada vegada més professionals nòrdics, sobretot danesos i suecs, tenen interès i curiositat per visitar les biblioteques de Barcelona». Amb 34 anys, Mònica Medina va entrar l'any 2002 a la seva secció. «En broma, els membres deien que la mitjana d'edat del grup havia baixat 20 anys!». Per ella, «falta més gent jove, i és important que s'animin a formar-ne part. Vaig tenir molta sort, la institució que represento va apostar per mi quan no tenia ni edat ni experiència. La mitjana d'edat és de 50 anys. Són professionals situats en llocs estratègics. I tenen una visió molt experimentada i interessant; però cal més presència de persones que treballin el dia a dia amb l'usuari de les biblioteques. Cal més personal de base, per tenir més punts de vista. Animo els més joves i a les institucions que ens envien. Provocaria una certa revolució en els plantejaments, ja que si només hi ha uns mateixos perfils professionals hi ha menys possibilitats de renovació».

Des de la Biblioteca de Catalunya, Joana Escobedo participa com a membre de la secció de Llibre Rar i Manuscrit. «Tot i que

enguany hi ha hagut menys assistència a la nostra sessió, potser pel lloc triat del congrés, ha estat molt valuós el treball fet. Hem treballat la normativa internacional sobre la seguretat dels documents, i hem discutit sobre les obres desaparegudes a les biblioteques i col·leccions». A més, aquesta secció va començar a perfilar els temes a tractar en el proper congrés: «una proposta és parlar sobre la cartografia i, potser, fer dedicar una sessió oberta al patrimoni cultural i a la digitalització de documentació. I, finalment, vam explicar el centenari de la Biblioteca de Catalunya, i les activitats programades per a commemorar-lo». Per Escobedo, una de les sessions més curioses va ser la xerrada sobre la preservació de col·leccions a Àfrica.

Ser membre de les seccions de l'IFLA i participar en els congressos anuals és una qüestió de prestigi per la institució a la qual es representa i que s'encarrega d'assumir les despeses de la persona que avala, ja que l'organització internacional només disposa d'unes beques per a professionals de països en vies de desenvolupament, voluntaris o professionals molt joves. Els membres representants han d'assistir als congressos i han de treballar durant l'any en els projectes de la seva secció. I mai no és remunerat. Un professional és membre d'una secció durant quatre anys, participació que es pot renovar per quatre anys més. Tant l'entrada com la renovació dependran de la demanda que hi hagi en la secció desitjada. I l'accés es pot arribar a fer a través de votació de la resta de membres.

La propera cita és a Quebec i els professionals catalans confien que la nova estructura del Congrés de l'IFLA millori en molt els objectius d'aquesta reunió anual.

Podeu accedir al contingut de les diverses ponències presentades a l'IFLA a través de la seva web:

<<http://www.ifla.org/IV/ifla73/Programme2007.htm>>.

Futures seus de l'IFLA

2008 Quebec (Amèrica del Nord)

2009 Milà (Europa)

2010 Brisbane (Oceania)